

คำวินิจฉัยของ นายปรีชา เถลิมนิชย์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๔/๒๕๕๘

วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ศาลแพ่งส่งคำโต้แย้งของจำเลย (บริษัท วี.เอส.เอ. การเกษตร จำกัด) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ (กรณีประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐)

ศาลแพ่งส่งคำโต้แย้งของบริษัท วี.เอส.เอ. การเกษตร จำกัด ผู้ร้อง ซึ่งเป็นจำเลยที่ ๑ ในคดีแพ่งหมายเลขคำที่ ง. ๕๘/๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ ว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องได้ความว่า บริษัทเงินทุน เกียรตินาคิน จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ฟ้องผู้ร้องในข้อหากู้ยืม ค่าประกัน ตัวเงิน จำนอง โอนสิทธิเรียกร้อง เนื่องจากกรณีที่บริษัท วี.เอส.เอ. โฮลดิ้ง จำกัด ผู้ร้อง ได้ทำสัญญากู้ยืมเงินจากบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ศรีมิตร จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นสถาบันการเงินที่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงการคลังให้ประกอบธุรกิจเงินทุนในจำนวน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๓๗ และทุกครั้งที่ผู้ร้องขอรับเงินที่กู้ ผู้ร้องได้ออกตัวสัญญาใช้เงิน ชำระเงินที่รับไปและยอมเสียดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๑๔ ต่อปี และตามอัตรดอกเบี้ยขึ้นลง ซึ่งธนาคารจะประกาศเป็นคราว ๆ ไป ตลอดอายุสัญญา โดยคิดจากยอดเงินที่รับไปเป็นรายวัน นับแต่วันที่ได้รับเงินจนถึงวันครบกำหนด หากผิดนัดไม่ชำระดอกเบี้ยหรือเงินต้นจะถือว่าผิดนัดชำระการกู้ยืมทั้งหมด และเจ้าหนี้มีสิทธิเรียกให้ชำระหนี้ได้ทั้งหมด และผู้ร้องยอมเสียดอกเบี้ยทบต้นในอัตราร้อยละ ๒๑ ต่อปี ของต้นเงินบวกดอกเบี้ยค้างชำระ คิดทบต้นปีละครั้งจนกว่าจะชำระเงินกู้คืนแก่เจ้าหนี้

นอกจากนี้ ผู้ร้องได้นำที่ดิน น.ส. ๓ ก ตำบลดงมหาวัน อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย มาจำนองประกัน โดยตกลงชำระดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๒๑ ต่อปี และหากมีการบังคับจำนองได้เงิน

ไม่พอชำระหนี้ก็จะยอมรับผิดชำระเงินที่ขาดอยู่จนครบ และมีนายวิระวัฒน์ ชลวณิช จำเลยที่ ๒ เป็นผู้ค้ำประกัน ผู้ร้องได้รับเงินกู้ไปโดยออกตั๋วสัญญาใช้เงิน ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๔๐ สัญญาจะใช้เงิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ย ในอัตราร้อยละ ๑๕.๕๐ ต่อปี หากผิดนัดชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ย ถือว่าผิดนัดเต็มจำนวน และยอมรับผิดชดใช้ดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๓๕ ต่อปี หรืออัตราสูงสุดโดยมี จำเลยที่ ๒ รับอาวัลเป็นประกันการชำระเงินตามตั๋วสัญญาใช้เงิน

หลังจากที่รับเงินกู้ไปแล้ว ผู้ร้องชำระดอกเบี้ยให้จนถึงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ และคงค้างชำระเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ เป็นต้นมา ซึ่งเจ้าหนี้ได้ปรับอัตราดอกเบี้ยที่เรียกเก็บจากผู้ร้องเป็นอัตราร้อยละ ๒๑ ต่อปี ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ เป็นต้นมา

ต่อมากระทรวงการคลังได้มีคำสั่งให้ระงับการดำเนินกิจการของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ศรีมิตร จำกัด (มหาชน) คณะกรรมการองค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน จึงเข้าควบคุมดำเนินการแทน โดยทำการขายทรัพย์สินเพื่อชำระบัญชีของเจ้าหนี้เดิมตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งต่อมาเจ้าหนี้โดยองค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน ผู้กระทำการแทนตามพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้ขายสินเชื่อดราสารหนี้และสิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้เดิมให้แก่โจทก์ ซึ่งรวมถึงสินเชื่อดราสารหนี้ สิทธิเรียกร้องที่เกี่ยวกับมูลหนี้ของผู้ร้องในคดีนี้ รวมทั้งได้โอนสิทธิและหลักประกันทั้งปวงตามสัญญากู้ยืม ค้ำประกัน จำนอง ของผู้ร้องและจำเลยที่ ๒ ให้แก่โจทก์

โจทก์จึงได้รับโอนทั้งสิทธิและหน้าที่ของเจ้าหนี้เดิมที่มีต่อผู้ร้องและจำเลยที่ ๒ ทั้งหมด ทั้งนี้ การโอนสิทธิเรียกร้องของบริษัทเจ้าหนี้เดิมให้แก่โจทก์ สามารถกระทำได้โดยไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังผู้ร้องและจำเลยที่ ๒ ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ตามความในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐

โจทก์ได้แจ้งให้ผู้ร้องและจำเลยที่ ๒ ทราบถึงการโอนภาระหนี้สินและให้ผู้ร้องกับจำเลยที่ ๒ ชำระเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยที่ค้างต่อโจทก์ แต่ผู้ร้องและจำเลยที่ ๒ เพิกเฉย ในวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๔๔ โจทก์จึงได้มีหนังสือบอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องและทวงถามพร้อมบอกกล่าวบังคับจำนอง โดยให้ชำระเงินต้นและดอกเบี้ยที่ค้างให้โจทก์และไถ่จำนองให้เสร็จสิ้นภายในวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๔๔ แต่ผู้ร้องและจำเลยที่ ๒ เพิกเฉย

โจทก์จึงฟ้องผู้ร้องและจำเลยที่ ๒ ให้รับผิดชอบชำระต้นเงินค้างชำระเป็นจำนวน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยนับแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ จนถึงวันฟ้อง พร้อมทั้งชำระดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี ของต้นเงินจำนวน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท นับแต่วันถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระหนี้เสร็จ หากไม่ชำระหรือชำระไม่ครบถ้วน โจทก์ขอบังคับชำระหนี้เอาจากที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างที่จำนองไว้ หากได้เงินไม่พอชำระหนี้ ผู้ร้องและจำเลยที่ ๒ ต้องรับผิดชอบชำระหนี้จำนวนที่ขาดจนครบ

ผู้ร้องยื่นคำร้อง ขอให้ศาลแพ่งส่งคำโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ ความว่า

หนี้ในคดีนี้เกิดขึ้นครั้งแรก ก่อน พ.ศ. ๒๕๔๐ และภายหลังก่อนหนี้ขึ้นแล้ว ได้เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจอย่างร้ายแรง ส่งผลกระทบต่อค่าเงินบาทซึ่งเปลี่ยนแปลงไปจากอัตรา ๒๕ บาทต่อ ๑ เหรียญสหรัฐ เป็น ๕๖ บาท ต่อ ๑ เหรียญสหรัฐและส่งผลกระทบต่อจำเลยซึ่งเป็นลูกหนี้กลายเป็นเหตุสุดวิสัยที่จะชำระหนี้ได้ ทำให้จำเลยได้รับความคุ้มครองสิทธิไม่ตกเป็นผู้ผิดนัดและให้พักหนี้ชั่วคราวตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘ มาตรา ๑๕๐ มาตรา ๒๐๕ และมาตรา ๒๑๕ และมีสิทธิที่จะได้รับการพักหนี้ชั่วคราวจนกว่าวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจหรือเหตุการณ์อันเป็นเหตุสุดวิสัยสิ้นสุดลง หรือจนกว่าค่าเงินบาทจะกลับมาอยู่ในอัตราแลกเปลี่ยนเดิมก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ ประกอบกับสิทธิที่จะถือว่าจำเลยมิได้ผิดนัดชำระหนี้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๕ สิทธิที่จะได้รับการพักหนี้ชั่วคราวโดยถือว่าหลุดพ้นจากการชำระหนี้ชั่วคราว ตามมาตรา ๒๑๕ เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานอันชอบธรรมที่มีได้ละเมิดสิทธิของโจทก์ เพราะมีบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ได้รับรองไว้อย่างชัดเจน ตามมาตรา ๓

การฟ้องและการขอให้ศาลพิพากษาในคดีนี้ รวมทั้งการโอนสิทธิเรียกร้อง ตามพระราชกำหนดปฏิรูปสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓ การที่โจทก์ฟ้องจำเลยให้ชำระหนี้ในครั้งนี้ จึงเป็นการฟ้อง การพิจารณา การพิพากษาและการบังคับคดี ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ เป็นการใช้สิทธิที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ และทำให้บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้ตามมาตรา ๖

ดังนั้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ จึงขอให้ศาลแพ่งส่งคำร้องของผู้ร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๓๐

ศาลแพ่งพิจารณาแล้ว เห็นว่า ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลส่งคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓ มาตรา ๓๐ หรือไม่ จึงให้รอการพิจารณาไว้ชั่วคราวและให้สำนักงานศาลยุติธรรมส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย

ปัญหาที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย”

ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามคำร้องของผู้ร้องโต้แย้งว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ และศาลแพ่งส่งมาเพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

ปัญหาตามคำร้องที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยมีว่า

(๑) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๘๗/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๗ วินิจฉัยไว้แล้วว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยซ้ำ

(๒) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

มาตรา ๓ บัญญัติว่า “อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุข ทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้”

บทบัญญัติมาตรา ๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บทบัญญัติมาตรานี้เป็นบทบัญญัติที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติแสดงระบบการปกครองตามรัฐธรรมนูญของประเทศไทยว่า ใช้ระบบการแบ่งแยกอำนาจ (SEPARATION OF POWERS) โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และเป็นผู้ใช้อำนาจอธิปไตย (อำนาจสูงสุด) ในการปกครองประเทศแทนปวงชนชาวไทย โดยบัญญัติแบ่งแยกการใช้อำนาจของพระมหากษัตริย์ออกเป็น ๓ ทาง คือ อำนาจนิติบัญญัติทรงใช้ทางรัฐสภา อำนาจบริหารทรงใช้ทางคณะรัฐมนตรี และอำนาจตุลาการทรงใช้ทางศาลตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ไม่มีอะไรเกี่ยวข้องกับการที่ผู้ร้องถูกฟ้องในคดีแพ่ง ซึ่งเป็นเรื่องหนึ่งระหว่างผู้ร้องกับโจทก์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยการฟ้องคดีต้องดำเนินตามกระบวนการพิจารณาในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และการบังคับคดีแพ่งต้องดำเนินตามมาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรมหรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

ส่วนประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๘๐ เป็นบทบัญญัติที่อยู่ในหมวดว่าด้วยการบังคับคดีแพ่ง จะใช้บังคับหลังจากศาลได้มีคำพิพากษาแล้ว และผู้ร้องจะถูกบังคับตามคำพิพากษาต่อเมื่อผู้ร้องตกเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือเป็นผู้แพ้คดีและไม่ปฏิบัติตามคำบังคับของศาลกรณีตามคำร้อง คดีของโจทก์และผู้ร้องยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้น ศาลชั้นต้นยังไม่มีคำพิพากษาให้โจทก์หรือผู้ร้องเป็นฝ่ายชนะคดีหรือแพ้คดี จึงยังไม่มีกรณีที่จะต้องมีการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งเกิดขึ้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๘๐ จึงไม่ใช่บทบัญญัติของกฎหมายที่จะใช้บังคับแก่คดีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง อีกทั้งคำร้องของผู้ร้องไม่แสดงผลโดยชัดแจ้งว่าบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ตามบทมาตราดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ อย่างไร

จึงวินิจฉัยให้ ยกคำร้อง ในประเด็นที่ว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๘๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงไม่วินิจฉัยว่า ในปัญหาข้อ (๑)

ส่วนปัญหาข้อ (๒) วินิจฉัยให้ยกคำร้อง

นายปรีชา เถลิมาณิชย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ